

Beste lezer,

Ook deze maand brengen we je weer enkele interessante nieuwsberichten!

Het Europees Hof voor Justitie heeft een Europese verordening vernietigd die de zwarte lijst met terreurverdachten van de VN omzet naar Europees recht. Hoe de vork precies in de steel zit, lees je in onze nieuwsbrief.

De raadkamer van Dendermonde heeft beslist om Greenpeace niet te vervolgen voor bendevoering. Een belangrijke overwinning voor het recht op vereniging en vrije meningsuiting!

Een strafrechtelijke veroordeling brengt dikwijls een langdurige stigmatisering met zich mee. Hoewel het strafblad duizenden mensen aanbelangt, stellen we vast dat er bijzonder weinig wetenschappelijk onderzoek naar werd gevoerd. Ook politieke reflectie over inhoud, gebruik en doel ervan lijkt te ontbreken. Daarom organiseren de Liga voor Mensenrechten en de Ligue des droits de l'homme op vrijdag 24 oktober een wetenschappelijk colloquium over dit thema. Het programma van dit colloquium vind je onderaan deze nieuwsbrief.

Tot slot nog even dit: de website en e-mailadressen van de Liga voor Mensenrechten zijn de voorbije weken tijdelijk buiten gebruik geweest. Als je ons een belangrijke e-mail hebt gestuurd, is het wellicht het veiligst dat je deze even opnieuw aan ons bezorgt. De website en de e-mailadressen van onze medewerkers zijn terug helemaal in orde. Onze excuses voor het ongemak!

Veel leesplezier!

de Liga voor Mensenrechten

Recent op onze site

[Europees Hof voor Justitie vernietigt Europese verordening die de zwarte lijst met terreurverdachten van de VN omzet naar Europees recht]

Het Europees Hof voor Justitie te Luxemburg heeft in een arrest op 3 september 2008 de Europese verordening vernietigd die de lijst met terreurverdachten van de Verenigde Naties, en de daaraan gekoppelde verplichtingen, omzet naar Europees recht. Het Europees Hof voor Justitie is immers van oordeel dat deze Europese verordening in strijd is met fundamentele mensenrechten vermits de rechten van de verdediging alsook het eigendomsrecht worden miskend. Het gevelde arrest vormt een belangrijke juridische primeur omdat het Hof oordeelde dat ook bij het uitvoeren van VN-bepalingen -die voorrang hebben op interne, Europese bepalingen- een mensenrechtelijke toets niet kan worden geweigerd.

De lijst met terreurverdachten van de VN werd naar aanleiding van resolutie 1267 op 15 oktober 1999 in het leven geroepen en viseert personen of organisaties die verdacht worden van banden met de Taliban of Al-qaida. Het bewijsmateriaal hiervoor wordt door inlichtingendiensten verstrekt en vervolgens bestudeerd door een speciaal sanctiecomité van de VN Veiligheidsraad. Deze VN resolutie legt de lidstaten tevens 3 verplichtingen op: de financiële tegoeden van al de personen of organisaties op deze lijst moeten worden bevroren; aan de betrokkenen mogen geen wapens

worden geleverd en ze mogen het grondgebied van de Europese Unie niet betreden of verlaten. Voor de bevrozing van de financiële tegoeden en het reisverbod kunnen weliswaar beperkte humanitaire uitzonderingen worden toegestaan, maar alleen de staat waar de betrokkene verblijft of die waarvan hij onderdaan is kan die uitzonderingen aanvragen.

Deze zwarte lijst van de VN werd door een verordening van de Europese Ministerraad omgezet naar intern Europees recht, maar daarnaast heeft de Europese Unie ook eigen “zwarte lijsten” in het leven geroepen met gelijkaardige repercussies voor de betrokken individuen. Beide lijsten werden recent nog door de Raad van Europa veroordeeld in een rapport van Dick Marty. Enerzijds oordeelde Marty dat de procedures die worden gehanteerd door de VN Veiligheidsraad en de Europese Unie bij het evalueren van individuen en groepen die verdacht worden van banden met terrorisme volkomen arbitrair zijn. Anderzijds oordeelde Marty dat deze procedures in strijd zijn met tal van fundamentele mensenrechten. Het Europees Hof voor Justitie treedt hen nu in dit laatste argument bij.

Het Hof concludeerde immers in de zaak tegen Kadi en Al Barakaat dat de rechten van de verdediging van personen of groeperingen die op deze lijst staan, geschonden zijn. Zo is het Hof van oordeel dat de Europese Ministerraad wanneer die in uitvoering van beslissingen van de Verenigde Naties iemand op de zwarte lijst zetten, deze personen hiervan op de hoogte moeten brengen. De betrokkenen moeten bovendien het recht hebben om binnen een redelijke termijn kennis te nemen van de redenen waarom ze op de lijst staan en ze moeten daarover gehoord worden. Ten slotte moeten ze ook toegang hebben tot een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie die uitiem over de beschikbare bewijslast kan oordelen. Tot op heden worden bovenstaande juridische waarborgen immers niet nageleefd en is een rechterlijke controle op deze zwarte lijsten afwezig.

Volgens het Hof is er op deze manier ook sprake van een schending van het eigendomsrecht. In principe staat het Hof verregaande maatregelen toe in terrorismezaken, maar er moet een evenwicht blijven tussen het algemene belang dat terroristische aanslagen tracht te verhinderen en de fundamentele rechten van de betrokkenen. Aangezien de betrokkenen in de zaak tegen Kadi en Al Barakaat geen kans kregen om hun zaak toe te lichten bij de bevoegde autoriteiten, kon er ook geen volwaardige rechterlijke toetsing zijn van de proportionaliteit van de maatregel. In die zin oordeelde het Hof dat er een schending is van het eigendomsrecht.

Het Europees Hof voor Justitie heeft bijgevolg de Europese verordening vernietigd in de zaak tegen Kadi en Al Barakaat. Het arrest geldt in principe niet voor de andere personen en organisaties op de zwarte lijst van de VN, maar zal in de praktijk ook voor hen gevolgen hebben. Alle personen en organisaties die op deze lijst zijn geplaatst, worden immers miskend in hun rechten van de verdediging en kunnen dan ook een rechtszaak aanhangig maken bij het Europees Hof voor Justitie. Naar alle waarschijnlijkheid zal het Hof dan een soortgelijk arrest vellen waardoor de Europese Unie gedwongen zal worden om de verordening aan te passen. De Europese Commissie belooft alvast een nieuwe regeling uit te werken in overleg met de Verenigde Naties.

[Greenpeace vrijgesproken van bendevoering]

De raadkamer van Dendermonde besliste op 16 september Greenpeace niet te vervolgen. Electrabel beschuldigde de vereniging in niet minder dan 7 arrondissementen van bendevoering. Dendermonde was het eerste arrondissement waarin de zaak voorkwam. Peter De Smet, directeur van Greenpeace, beschouwt de uitspraak als een “belangrijk precedent” en “een overwinning voor het grondwettelijk recht van vereniging en vrije meningsuiting”. Het wordt nog wat afwachten totdat de andere gerechtelijke

arrondissementen zich over het dossier gebogen hebben, maar deze uitspraak valt zonder meer toe te juichen.

Als we willen terugkeren naar de oorsprong van de sterk vertroebelde relatie tussen Greenpeace en Electrabel, moeten we een dikke zes jaar diep graven in ons geheugen. In juli 2002 hield Greenpeace een protestactie aan de kerncentrale van Doel. De actievoerders klommen toen op een koeltoren om te protesteren tegen de aanhoudende discriminatie ten opzichte van alternatieve energiewinning zoals windmolens. Electrabel is de uitbater van deze kerncentrale. Sindsdien, zo stelt Peter De Smet van Greenpeace, wordt ieder kritisch geluid dat Greenpeace laat horen, gevolgd door een klacht van Electrabel wat uiteindelijk in 2007 leidde tot de beschuldiging van bendevoering. De Smet merkt terecht op dat deze aanklacht wel heel nefaste gevolgen met zich kan meebrengen voor zowat iedere vereniging die zich kritisch opstelt. Dit is dan ook de reden dat het platform voor Vrije Meningsuiting zich gemengd heeft in de debatten. Zo konden we tussen de actievoerders voor de rechtbank van Dendermonde vertegenwoordigers vinden van organisaties zoals Oxfam Wereldwinkels, het ABVV, Indymedia, Gaia,... Eén voor één organisaties of partijen die met een kritische visie trachten pijnpunten in onze samenleving aan te kaarten.

De beschuldiging van bendevoering aan het adres van Greenpeace kan indirect een impact hebben op de invulling van het grondwettelijk recht op vereniging en vrije meningsuiting. Mocht de rechtbank van Dendermonde Electrabel gevolgd zijn in zijn aanklacht, dan kwamen we tot een heel beperkte invulling van het recht op vereniging en vrije meningsuiting. Het gegeven dat een eerste uitspraak vaak als precedent kan gezien worden voor komende gelijkaardige rechtszaken, zorgde ervoor dat er heel wat op het spel stond. Sociale acties worden al te vaak strafrechterlijk benaderd, het Platform voor Vrije Meningsuiting is dan ook terecht vragende partij ten opzichte van de Federale regering om “sociaal protest uit de sfeer van de criminaliteit te halen”.

Een week vroeger dan in Dendermonde viel er in Groot-Brittannië ook al gelijkaardig positief nieuws te rapen. Greenpeace moest daar voor de jury verschijnen omdat ze de Kingsnorth steenkoolcentrale van Eon had stilgelegd. Eén van de grote experts op het vlak van klimaatsverandering, Prof James Hansen van de Nasa, kwam getuigen. De twaalf juryleden waren van mening dat “de actie en de veroorzaakte schade gerechtvaardigd waren, omdat Greenpeace schade van een hogere orde door klimaatverandering wilde voorkomen”. Er was dus sprake van een “lawful excuse” zoals dat binnen het jargon van het Engelse rechtssysteem heet.

Op dit moment kunnen we noteren dat er een positieve evolutie aan de gang is. Het grondrecht op vereniging en vrije meningsuiting staat na de uitspraak in Dendermonde een stuk steviger in zijn schoenen. Het wordt afwachten wat de andere zes rechtbanken beslissen, maar de kansen op een goede afloop zijn enkel groter geworden.

Voor meer informatie:

<http://www.greenpeace.org/belgium/nl>

<http://www.vrije-meningsuiting.be/nl>

Agenda

In deze agenda worden zowel activiteiten en aankondigingen van de Liga voor Mensenrechten als van bevriende organisaties opgenomen.

Wil je activiteiten laten opnemen in onze agenda? [Laat het ons weten!](#)

Een organisatie van UCSIA

- Conference -

The Local Relevance of Human Rights

October 17th and 18th 2008

Congrescentrum Elzenveld, Lange Gasthuisstraat 45, 2000 Antwerpen

Sinds op 10 december 1948 de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens werd aangenomen, hebben talrijke internationale documenten mensenrechten als universele norm bevestigd. Maar bieden mensenrechten ook reële bescherming als minder bevoorrechte groepen er op lokaal niveau een beroep op doen om hun levensomstandigheden te verbeteren?

Op zoek naar een antwoord organiseert UCSIA op 17 en 18 oktober 2008 de internationale conferentie "The Local Relevance of Human Rights", in samenwerking met de Rechtsfaculteit van de Universiteit Antwerpen en met het "European Inter-University Centre for Human Rights and Democratisation" (EIUC).

De conferentie vindt plaats in het Congrescentrum Elzenveld, Lange Gasthuisstraat 45, 2000 Antwerpen. Op vrijdag is het programma voor iedereen toegankelijk. Het meer besloten workshop programma op zaterdag is enkel toegankelijk voor een professioneel publiek. Alle lezingen zijn in het Engels. Deelname aan de conferentie op vrijdag kost € 40 (koude lunch en documentatiemap inbegrepen); inschrijven voor het workshop programma op zaterdag kan voor € 20 (lunch en documentatiemap inbegrepen).

Inschrijven voor de conferentie op vrijdag kan via mail bij marijke.celis@ua.ac.be, per fax op het nummer 03/707.09.31 of per telefoon op 03/220.49.60.

Meer info op de website van [UCSIA](#) of download de folder [hier](#).

2008-10-24: [Straf blad! Brandmerk van de 21e eeuw]

Straf blad!

Brandmerk van de 21e eeuw

Een colloquium georganiseerd door de Liga voor Mensenrechten en de Ligue des Droits de l'Homme

vrijdag 24 oktober 2008

van 9 tot 17u

Huis der Parlementsleden, Leuvenseweg 21, 1000 Brussel

Een strafrechtelijke veroordeling brengt dikwijls een langdurige stigmatisering met zich mee. In vele gevallen staat een veroordeling een vlotte reïntegratie en de volle uitoefening van burgerrechten in de weg. Hoewel het strafblad duizenden mensen aanbelangt, stellen we vast dat er bijzonder weinig wetenschappelijk onderzoek naar werd gevoerd. Ook politieke reflectie over inhoud, gebruik en doel ervan lijkt te ontbreken. De wettelijke reglementering van het strafregister is dan ook weinig doordacht. Hierdoor ontstond een spanning tussen de beleidsdoelstelling – de reïntegratie van veroordeelden bevorderen – en de regelgeving. Als antwoord op deze lacunes

organiseren de Liga voor Mensenrechten en de Ligue des droits de l'homme een wetenschappelijk colloquium over dit thema.

- 8u30 : Ontvangst van de deelnemers
- 9u00 : Verwelkoming door de heer Herman Van Rompuy, Voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers
- 9u15 : Verwelkoming door Benoît Van der Meerschen, Voorzitter van de Ligue des droits de l'Homme en Jos Vander Velpen, voorzitter van de Liga voor Mensenrechten
- 9u30 : Het strafregister: Straffen en toezicht houden...
Ontstaan en evolutie van het strafblad
door Karel Velle, Algemeen Rijksarchivaris
- 9u50 : De wet van 8 augustus 2007 betreffende het Centraal Strafreger: terugblik op een onafgewerkte wetgevende opdracht
door Vincent Seron, Assistent vakgroep Criminologie, Université de Liège
- 10u20 : *Koffiepauze*
- 10u40 : Achter de spiegel: obstakels en het vermijden van stigmatisering. analyse van alternatieven op het moment van de veroordeling en nadien
door Olivia Venet, advocate, Voorzitter van de 'Commission Justice' van de Ligue des droits de l'homme
- 11u00 : *Eerste Rondetafel*: problemen in de praktijk
gemodereerd door Frank Verbruggen (KUL) en Juliette Beghin (SLAJ-V vzw)
Met een strafuitvoeringsrechter, een advocaat, een vertegenwoordiger van de Observatoire International des Prisons (OIP), vertegenwoordigers van Federgon, BECI, vzw Après, Justitieel Welzijnswerk, Actiris, FOREM en VDAB.
- 12u30 : *Lunchpauze*
- 13u30 : Als het strafblad onze vrijheden beknot: impact van het strafblad op het genot van fundamentele rechten
door Antoinette Rouvroy (FUNDP) en Véronique Van der Plancke (UCL)
- 14u10 : Is het gras groener aan de overkant? Ervaringen met strafrechtelijke (de)stigmatisering in het buitenland
door Paul De Hert, Hoogleraar aan de VUB
- 14u40 : *Koffiepauze*
- 15u00 : *Tweede Rondetafel*: Welke toekomst voor het strafregister?
gemodereerd door Julien Pieret (ULB) en Wendy De Bondt (UGent)
Met een vertegenwoordiger van elke gewestelijke overheidsdienst van Werk, de federale Minister van Werk en Gelijke van Kansen, een vertegenwoordiger van de FOD Justitie en een vertegenwoordiger van de FOD Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven.
- 16u45 : Besluit van het colloquium door Marie-Sophie Devresse, Vice-voorzitter van de Ligue des droits de l'homme.

Praktische informatie

Datum en locatie

24 oktober 2008 van 9 tot 17u
Huis der Parlementsleden
Leuvenseweg 21
1000 Brussel

Franse tussenkomsten worden simultaan vertaald in het Nederlands.

Tarieven

75€ – tarief 1 : standaard
25€ – tarief 2 : onderzoekers en VZW's

5€ – tarief 3 : studenten en werklozen

De Hoge Raad voor Justitie, OVB en OBFG kennen 6 opleidingspunten toe aan deelnemers aan het colloquium.

2008-10-26: [Festival van de Vrijheid]

www.festivalvandeVrijheid.be

2008-12-12: [International Conference on Human Rights and Biomedicine]

International Conference on Human Rights and Biomedicine

Venue: Rotterdam, the Netherlands

10-12 December 2008

Background

The Convention on Human Rights and Biomedicine (officially, the European Convention for the Protection of Human Rights and Dignity of the Human Being with regard to the Application of Biology and Medicine, 1997) stipulated the legal principles which are binding on the field of medicine and biology. Together with the European Convention on Human Rights, it is one of the leading treaty documents passed by the Council of Europe.

The Biomedicine Convention is the first international document formulating guiding principles on: equitable access to healthcare; informed consent; organ transplanting and the use of substances of human origin; medical research on human beings; the protection of the human embryo and fetus, and the use of medical information.

Since 1997, the member states of the Council of Europe started the process of ratification that commits them to make their laws compatible with the principles and requirements of this document. Since the Dutch government is expected to ratify the Convention, the Erasmus University Rotterdam and the Erasmus University Medical Center organize an international conference starting at international Human Rights Day (10 December 2008).

Conference on Biomedicine and Human Rights

During the conference eminent scholars from a variety of disciplines (medicine, law, ethics, philosophy) will discuss the meaning of the Convention's underlying principles and fundamental rights in health care, contemporary dilemmas in health care (policy) and the Convention's impact on national health legislation and daily practice. The conference provides an opportunity for discussion among scholars and practitioners in Europe on emerging issues in biomedicine and human rights.

Objectives

Bring together researchers in the fields of bio-medicine, ethics and law

Discussion on contemporary issues in Biomedicine and Human rights

Develop and distribute conference proceedings as an information source for use of researchers, practitioners, legislators, and government policy officials and other interested persons

Development of an international network for interdisciplinary exchange of information on Biomedicine and Human rights

Monitor the developments in the field of Biomedicine and human rights.

Meer informatie over het symposium vindt u op de website: www.Biomedicineconvention.nl.

Liga voor Mensenrechten

Gebroeders De Smetstraat 75

9000 Gent